

LEHDISTÖTIEDOTE nro 125/24

Luxemburgissa 12.8.2024

Unionin yleiselle tuomioistuimelle annetaan toimivalta käsitellä ennakkoratkaisupyynnöitä kuuteen aihepiiriin kuuluvissa erityisasioissa

Ennakkoratkaisuvallan osittainen siirto unionin tuomioistuimelta unionin yleiselle tuomioistuimelle on jatkoa Euroopan unionin tuomioistuinrakenteen uudistukselle, ja se koskee 1.10.2024 alkaen esitettäviä ennakkoratkaisukysymyksiä

Euroopan unionin virallisessa lehdessä tänään julkaistu Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön merkittävä muutos¹ tulee voimaan 1.9.2024. Muutos merkitsee erityisesti 1.10.2024 alkaen sovellettavaa ennakkoratkaisuvallan osittaista siirtoa unionin tuomioistuimelta unionin yleiselle tuomioistuimelle. Toimivallan siirto koskee kuuteen aihepiiriin kuuluvia erityisasioita: yhteinen arvonlisäverojärjestelmä, valmisteverotus, tullikoodeksi, tavaroiden tariffiluokittelu, matkustajille annettava korvaus ja apu, kun matkustajilta evätään pääsy liikennevälineeseen tai kun matka viivästyy tai peruuntuu, sekä kasvihuonekasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä. Perussäännön muutos merkitsee myös valituslupajärjestelmän laajentamista 1.9.2024 alkaen.

Uudistuksen tarkoituksena on keventää unionin tuomioistuimen työmäärää ennakkoratkaisumenettelyissä ja mahdollistaa se, että unionin tuomioistuin pystyy edelleen täyttämään kohtuullisessa ajassa tehtävänsä huolehtia siitä, että perussopimusten tulkinnassa ja soveltamisessa noudatetaan lakia. Vuonna 2001 Nizzan sopimuksen laatijoiden tarkoituksena oli tehdä mahdolliseksi unionin yleisen tuomioistuimen osallistuminen tiettyjen ennakkoratkaisupyynnöiden käsittelyyn, mutta perussääntöä ei ole sen jälkeen mukautettu tätä varten. Viiden viimeisen vuoden aikana on kuitenkin todettu oikeudenkäyntiasioiden määrän merkittävä rakenteellinen kasvu.² Tämän kehityksen ohella myös erityisesti perustuslaillisia kysymyksiä koskevista tai perusoikeuksiin liittyvistä asioista on tullut entistä monitahoisempia ja arkaluonteisempia. Uudistus antaa unionin tuomioistuimelle edellytykset keskittyä tehtävänsä unionin oikeuden yhtenäisyyden ja johdonmukaisuuden turvaajana ja lujittajana. Unionin yleinen tuomioistuin kykenee puolestaan vastaanottamaan lisääntyvän työmäärän käsittelemällä sille siirrettävät ennakkoratkaisukysymykset siten, että kansallisille tuomioistuimille ja menettelyjen osapuolille tarjotaan samat takeet kuin unionin tuomioistuimessa.

Uudistukseen sisältyy kolme keskeistä osaa, joiden pääsisältö selostetaan jäljempänä.

Ennakkoratkaisuvallan osittainen siirto unionin yleiselle tuomioistuimelle

Uudistuksen ensimmäisessä osassa **toimivaltaa ennakkoratkaisupyynnöiden ratkaisemiseen siirretään unionin tuomioistuimelta unionin yleiselle tuomioistuimelle**, jossa on kaksi tuomaria jäsenvaltiota kohti. Oikeusvarmuuden vuoksi siirto **koskee vain kuuteen aihepiiriin kuuluvia asioita**, jotka ovat selkeästi rajattuja ja riittävästi erotettavissa muista asioista ja joissa muodostunut unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö on merkittävä (perussäännön muutosasetuksen johdanto-osan kuudes perustelukappale). Unionin yleiselle tuomioistuimelle annetaan siten toimivalta ratkaista ennakkoratkaisupyynnöt, jotka koskevat yksinomaan yhtä tai useampaa seuraavista erityisasioista:

1. yhteinen arvonlisäverojärjestelmä
2. valmisteverotus
3. tullikoodeksi
4. tavaroiden tariffiluokittelu yhdistetyssä nimikkeistössä
5. matkustajille annettava korvaus ja apu, kun matkustajilta evätään pääsy liikennevälineeseen, tai matkan viivästyessä tai peruuntuessa
6. kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä .

Näissä asioissa tulee vain harvoin esiin periaatekysymyksiä, jotka voivat vaikuttaa unionin oikeuden yhtenäisyyteen tai johdonmukaisuuteen. Niissä on jo runsaasti unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joten unionin yleinen tuomioistuin voi oletettavasti tukeutua viime aikoina annettuihin tuomioihin. Nämä asiat muodostavat noin 20 prosenttia unionin tuomioistuimen käsiteltäviksi saatetuista ennakkoratkaisupyynnöistä, ja niiden lukumäärä on riittävän suuri, jotta unionin tuomioistuimen työmäärää keventävä vaikutus on todellinen. Unionin tuomioistuin kykenee siten keskittymään entistä paremmin tehtäviinsä unionin perustuslakituomioistuimena ja ylimpänä tuomioistuimena.

Unionin tuomioistuimella säilyy toimivalta ratkaista ennakkoratkaisupyynnöt, jotka tosin liittyvät edellä mainittuihin erityisasioihin mutta koskevat samalla muitakin asioita (johdanto-osan 12 perustelukappale). Unionin tuomioistuimen toimivalta säilyy myös ennakkoratkaisupyynnöissä, joihin liittyy – vaikka ne koskevat yhtä tai useampaa erityisasiaa – 1) primaarioikeuden ja myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan, 2) kansainvälisen julkisoikeuden tai 3) unionin oikeuden yleisten periaatteiden tulkintaa koskevia itsenäisiä kysymyksiä (johdanto-osan 13 perustelukappale). Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin voi siirtää unionin tuomioistuimen ratkaistavaksi asian, joka kuuluu unionin yleisen tuomioistuimen toimivaltaan mutta jonka edellyttämä periaatepäätös voi vaikuttaa unionin oikeuden yhtenäisyyteen tai johdonmukaisuuteen.

Oikeusvarmuuden ja asian käsittelyn joutuisuuden vuoksi **kaikki ennakkoratkaisupyynnöt on pantava vireille unionin tuomioistuimessa**, joka ratkaisee työjärjestyksessään määrättyjen menettelytapojen mukaisesti, koskeeko pyyntö yksinomaan yhtä tai useampaa perussäännössä määrättyä erityisasiaa ja onko se tämän vuoksi siirrettävä unionin yleiselle tuomioistuimelle (johdanto-osan 11 perustelukappale). Oikeusvarmuuden ja avoimuuden vuoksi unionin tuomioistuin tai unionin yleinen tuomioistuin selostaa ennakkoratkaisussaan lyhyesti, miksi se on toimivaltainen ratkaisemaan ennakkoratkaisukysymyksen (johdanto-osan 15 perustelukappale).

Kaikkiin ennakkoratkaisumenettelyihin sovellettavat muutokset

Uudistuksen toiseen osaan sisältyy kaksi sellaista perussäännön muutosasetuksessa säädettyä muutosta, joita sovelletaan kaikkiin ennakkoratkaisupyyntöihin siitä riippumatta, mitä asioita ne koskevat ja siirretäänkö ne mahdollisesti unionin yleiselle tuomioistuimelle.

Ensinnäkin kaikki ennakkoratkaisupyynnöt annetaan jo nykyisin tiedoksi kaikille jäsenvaltioille ja komissiolle, ja jatkossa ne annetaan tiedoksi myös Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan keskuspankille, jotta nämä voivat arvioida, koskevatko esitetyt kysymykset niiden erityisiä intressejä ja haluavatko ne sen vuoksi käyttää oikeuttaan jättää kirjelmiä tai kirjallisia huomautuksia (johdanto-osan 25 ja 26 perustelukappale).

Toiseksi säädetään ennakkoratkaisumenettelyn **läpinäkyvyyden ja avoimuuden** lisäämiseksi ja unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen antamien ratkaisujen ymmärrettävyyden parantamiseksi, että perussäännön 23 artiklassa tarkoitettujen osapuolten kaikissa ennakkoratkaisuasioissa jättämät kirjelmät tai kirjalliset huomautukset **julkaistaan unionin tuomioistuimen internetsivustolla** kohtuullisen ajan kuluessa **asian käsittelyn päättymisestä**, paitsi jos kyseinen osapuoli vastustaa kirjelmänsä tai kirjallisten huomautustensa julkaisemista (johdanto-osan neljäs perustelukappale).

Valituslupajärjestelmän laajentaminen

Uudistuksen kolmannen osan tarkoituksena on turvata unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuihin kohdistuvan muutoksenhakumenettelyn tehokkuus, kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimessa vireille pantujen valitusten suuri lukumäärä. Jotta unionin tuomioistuin voisi keskittyä valituksiin, joihin liittyy merkittäviä oikeuskysymyksiä, **valituslupajärjestelmä³ ulotetaan koskemaan nykyistä useampia unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuja.**

Unionin tuomioistuimen valituslupajärjestelmä koskee valituksia asioissa, jotka on jo tutkittu kahdesti eli ensin unionin elimen tai laitoksen riippumattomassa valituslautakunnassa ja sen jälkeen unionin yleisessä tuomioistuimessa. Nykyisin tämä järjestelmä koskee neljän eri valituslautakunnan tekemiä perussäännön 58 a artiklassa mainittuja ratkaisuja, jotka on riitautettu unionin yleisessä tuomioistuimessa (ks. jäljempänä 1–4 kohta). Perussääntöön tehdyllä 1.9.2024 voimaan tulevalla muutoksella nykyisten neljän valituslautakunnan luetteloon lisätään kuusi muuta valituslautakuntaa, jolloin niiden lukumäärä nousee yhteensä kymmeneen. Kyse on seuraavien virastojen valituslautakunnista:

1. Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO) (Alicante, Espanja)
2. yhteisön kasvilajikevirasto (CPVO) (Angers, Ranska)
3. Euroopan kemikaalivirasto (ECHA) (Helsinki, Suomi)
4. Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto (EASA) (Köln, Saksa), joiden lisäksi järjestelmään sisällytetään seuraavien virastojen valituslautakunnat:
5. Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER) (Ljubljana, Slovenia)
6. yhteinen kriisiratkaisuneuvosto (SRB) (Brüssel, Belgia)
7. Euroopan pankkiviranomainen (EPV) (Pariisi, Ranska)
8. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) (Pariisi, Ranska)
9. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA) (Frankfurt am Main, Saksa)
10. Euroopan unionin rautatievirasto (ERA) (Valenciennes, Ranska).

Valituslupajärjestelmää sovelletaan jatkossa myös valituksiin unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuihin, jotka koskevat sellaisen riippumattoman valituslautakunnan päätöstä, joka on perustettu 1.5.2019 jälkeen johonkin muuhun unionin elimeen tai laitokseen ja jonka käsiteltäväksi asia on saatettava ennen kuin kanne voidaan nostaa unionin yleisessä tuomioistuimessa.

Valituslupajärjestelmä ulotetaan koskemaan myös oikeusriitoja, joissa on kyse välityslausekkeen sisältävien sopimusten täyttämisestä. Useimmissa tapauksissa tällaiset oikeusriidat nimittäin edellyttävät unionin yleiseltä tuomioistuimelta ainoastaan välityslausekkeessa mainitun kansallisen oikeuden soveltamista oikeusriidan asiakysymykseen.

Valituslupajärjestelmän laajennuksia sovelletaan 1.9.2024 alkaen.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎+352 4303 3127

Pysykää kuulolla!

---

¹ Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan N:o 3 muuttamisesta 11.4.2024 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU, Euratom\) 2024/2019](#).

² Ks. [lehdistötiedote nro 59/24](#).

³ Ks. valituslupajärjestelmän käyttöönottoa vuonna 2019 koskeva [lehdistötiedote nro 53/19](#).